

UJVIDÉKI ÚJIRLAP

Az ujvidéki nemzeti munkapárt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden csütörtökön vasárnap.

16,506.800

koronával zárult le a hadi kölcsön jegyzés az ujvidéki pénzügyvezetéknel. A pénznek olyan hatalmas tömeget mozgósította és vitte az állami szükségletek céljaira Ujvidék népe, amelyre hazafias érzéseinkbe vetett minden erős hitünk mellett sem gondolhattunk. A pénznek olyan imponáló tömeget vetettünk a siker serpenyőjébe, amely dicsősége marad örök időkre e városnak és követendő példája az öreg Duna e magyar végvárában nevelkedő késői utódoknak. Büszke meghatódással hívtetjük, hogy ez értelmes, szép magyar kultúráváros népe gyönyörű hitet tett ismét hazafiasságáról, nagyszerű megértéssel igazolta, hogy rendhellenül hű maradt hagyományaihoz, amelyek a történelemből mint tanítások csillognak ki, táplálva és erősítve a késői korok gyermekének lelkét.

Ujvidék nagy tudott lenni a történelem e nagy időben, áldozatkészségében és értelmességében méltó múltjához és a jövőhöz, melynek az eddiginél is erőteljesebb lendületet ad az idő, ha egyszer visszafordul véres zökkenőjéből a nyugalom és béke kultúrájának ösvényére.

Amikor a hadi kölcsön jegyzésének összegét itt nyugtázzuk, tele van a szívünk büszke örömmel, hogy a megértésben ilyen nagyok tudtunk lenni. Későbbi időkre kell hagyunk a számonkérését annak, hogy nevek és vagyonok gondatlan tulajdonosai nem tudtak méltók lenni a kis polgárokhoz és ahogy ezek mindenüket az oltár elé hordták, ők nagy vagyonuk kicsiny hányadát sem vették elő a legnagyobb érdek, a legnagyobb cél védelmére. Ne rontsak most az ünnepet, amit a város minden próbát kiállott hazafiassága ad nekünk, megpecsételésül Ujvidék történelmi múltjának és a legszebb reményeket ígérő jövőjének. A dicséret büszke szava zengje ma tul a kritikáét, amely majd később el természetes jogával. Ujvidék népe nemes versenyre kelt az áldozásban, és az ujvidéki hazafias pénzügyvezeték a legszebb dícséretre érdemesen dolgoztak a gyűjtés munkájában. A nép akaratának és a pénzügyvezeték munkájának harmóniájából esendül ki a tizenhetedik milliós jegyzés örvendés eredménye.

Az ujvidéki katonák első a dicsőségben a harctéren és az ujvidéki polgárság első a kötelességtudásban az itthoni életben. Böven ontjuk a vért és a pénzt azért a ragyogó nagy célért, melyért kardot kellett rántani és amelynek a legújabb itthoni epizódját is a város annaleiseibe kell feljegyezni.

A hadikölcsönjegyzés Ujvidéken.

A harmadik magyar hadikölcsön jegyzésének hivatalos ideje lejárt. A jegyzett összegek végeredményei már ismeretesek, és ennek eredményeképpen közölhetjük, hogy a harmadik hadikölcsönjegyzés Ujvidéken hihetetlenül fényes eredménnyel járt. Az ujvidéki jegyzési helyeknél jegyzett hadikölcsönkötvények értéke tizenhatmilliótszázhatvezernyolcszáz korona, vagyis oly összeg, a minőt egy Ujvidékhez hasonló nagyságu város sem tud felmutatni. Bátran állíthatjuk, hogy a hadikölcsönjegyzés eredményére minden ujvidéki büszke lehet, még az is, a ki — bár viszonyai bőven megengedték volna — semmit vagy nagyon keveset jegyzett.

A harmadik hadikölcsönjegyzést Ujvidéken tizenkét intézetnél eszközlített, a hol is a következő összegeket jegyezték:

Pesti Magy. Keresk. Bank ujvidéki fiókja	8,500.000 K
Ujvidéki Tpnztár	3,604.000 K
Ipar és Keresk. Tpnztár	2,055.200 K
Központi Hitelintézet	806.150 K
Magy. Elöl. Egylet	523.600 K
Ujvidéki Hitelszöv.	314.300 K
Szerb Szöv. Bank	297.000 K
Osztr. Magy. Bank ujvidéki fiókja	187.500 K
Póstatakarékpénztár	77.300 K
Ujvidéki Népbank	70.000 K
Szerb Tpnztár	52.950 K
Szlovák Bank	18.700 K

Az első hadikölcsönjegyzés ujvidéki eredménye 8,973.950 koronát, a második hadikölcsönjegyzése 12,799.900 koronát tett ki.

Az első hadikölcsönjegyzés alkalmával az ujvidéki jegyzési helyek a következő eredményeket érték el:

Pesti Magy. Keresk. Bank ujvidéki fiókja	3,642.200 K
Ujvidéki Tpnztár	1,858.850 K
Osztr. Magy. Bank ujvidéki fiókja	1,820.750 K
Központi Hitelintézet	633.250 K
Ipar és Kereskedelmi Tpnztár	435.000 K
Magy. Elöl. Egylet	203.600 K
Póstatakarékpénztár	178.550 K
Ujvidéki Hitelszöv.	91.600 K

Szerb Szöv. Bank	67.250 K
Szlovák Bank	22.250 K
Szerb Tpnztár	17.800 K
Kir. adóhivatal	2.600 K

A második hadikölcsönjegyzés ujvidéki eredménye így alakult ki:

Pesti Magy. Keresk. Bank ujvidéki fiókja	6,133.350 K
Ujvidéki Tpnztár	3,042.250 K
Ipar és Kereskedelmi Tpnztár	1,502.250 K
Központi Hitelintézet	902.290 K
Magy. Előleg Egylet	471.200 K
Osztr. Magy. Bank ujvidéki fiókja	445.700 K
Ujvidéki Hitelszöv.	168.600 K
Póstatakarékpénztár	58.250 K
Szerb Tpnztár	32.200 K
Szerb Szöv. Bank	16.400 K
Szlovák Bank	16.400 K

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank ujvidéki fiókja 2,367.000 koronával, az Ujvidéki Takarékpénztár 561.750 koronával, az Ipar és Kereskedelmi Takarékpénztár R. T. 552.950 koronával, a Szerb Szövetkezeti Bank 269.500 koronával, az Ujvidéki Hitelszövetkezet 145.700 koronával, az Első Magyar Előlegezési Egyl. 52.400 koronával, a Szerb Takarékpénztár 20.750 koronával, a Póstatakarékpénztár 19.050 koronával, a Szlovák Bank 2.300 koronával nagyobb eredményt ért el most, mint a második hadikölcsönjegyzésnél, a helyi intézetek vezetői a harmadik hadikölcsönjegyzés ügyét felkarolták.

Mint feltűnő adatot le kell szegoznünk azt a tény, hogy a Központi Hitelintézet, a mely a zágrábi Szerb Bank fiókja, 95.950 koronával kevesebb hadikölcsönjegyzést mutat ki, mint a mult hadikölcsön jegyzésének idejében.

A három hadikölcsönre Ujvidéken 38,280.650 koronát jegyezték, és ebből esett a Pesti Magy. Kerk. Bankra 18,275.550 K, az Ujv. Tpnztárra 8,505.100 K, az Ipar és Keresk.

Tpnztárra	3,992.450 K,
az Osztr. Magy. B.-ra	2,453.950 K,

a Közp. Hitelint. re	2,341.600 K,
a Magy. Elöl. Egyl.-re	1,198.400 K,
az Ujv. Hitelszöv.-re	573.900 K,
a Szerb Szöv. Bankra	391.750 K,
a Póstatakarékp.-ra	314.100 K,
a Szerb Tpnztára	102.950 K,
az Ujv. Népb.-ra	70.000 K,
a Szlovák Bankra	57.350 K,
a kir. adóhivatalra	2.600 K,

A hadikölcsönjegyzés hivatalos ideje lejárt már ugyan, de az összes helybeli jegyzési helyek elfogadnak még jegyzéseket.

Háborus előadás.

Vasárnap délután tartotta meg a városház közgyűlési termében a Dmke helybeli fiókja az első ismeretterjesztő előadást, mely alkalommal dr. Szabó Lajos „A pénz és a háború” cím alatt ismertette a pénz szerepét a világháborúban.

Dr. Szabó Lajos érdekes előadása során ráért, hogy miért van oly kis értéke jelenleg a pénznek. Visszapillantott a világháború előtti időkre, mikor még minden sokkal olcsóbb volt, tehát a pénznek sokkal nagyobb volt az értéke. Ám az igények fokozodtak s ennek természetes velejárója volt a pénz értékének csökkenése. A háború bekövetkezte aztán alapjában megingatta a pénz értékét. A pénz értéke — egyrészt az import lehetetlensége, másrészt a hatalmas kereslet, mely egyes cikkek iránt megnyilvánult, — óriási módon zuhant alá. A keresett cikkeknek értéke 100—200%-al emelkedett, vagyis a pénz mindig értéktelebb és értéktelebbé vált.

Közel egy óráig szórakoztatta szellemesen a közönséget dr. Szabó Lajos, a kit előadása végén zajosn meg tapsoltak élvezetes előadásáért. Csupán az volt kár, hogy a közönség csak igen gyéren látogatta az előadást, mely, bizony, sokkal, de sokkal nagyobb látogatottságot érdemelt volna.

Ujvidék virilistái.

Az igazoló választmány a legtöbb adót fizetők 1916. évi névsorát összeállítandó dr. *Szlezák* Lajos elnökle mellett szombaton délután négy óraker ülést tartott, a melyen dr. *Marczevich* Imre főjegyző előadón kívül még dr. *Gál* Ödön, *Geiszler* József és *Megyési* Ferenc választmányi tagok is résztvettek; a jegyzőkönyvet dr. *Behorszky* Adolf városi aljegyző írta.

Az igazoló választmány, miután az adó kétszeres beszámításra vonatkozó igényeket megállapította, magáévá tette dr. *Marczevich* lmer előadónak azt az állásfoglalását, hogy a hadiadó — mely egyenes állami adó — a névsor összeállításánál figyelembe veendő.

Ennek alapján az igazoló választmány a virilisták 1916. évi névsorát a következőképen állította össze:

	Rendes adó.	Hadiadó.	Összesen.
Dungyerszki Lázár	30586-07	30750	61334-07
Bauer Gyula	5669-82	2720	8389-83
Jerkovics János	1320-99	6000	7320-99
Dr. Kassovitz Armin	5240-86	1533	6773-86
Dr. Szlezák Lajos	4044-20	1780	5824-20
Bachrach Lajos	604-05	5019-70	5623-75
Dr. Gavanszky Tivadar	3816-72	1460	5276-72
Dietzgen Gábor	3782-24	1460	5242-24
Róth Vilmos	2640-97	2520	5160-97
Szlávi János	2447-52	2640	5087-52
Dr. Dungyerszki Gedeon	2550-28	2526	5070-28
Teubner János	1593-40	3320	4913-40
Dungyerszki Jakab	547-40	4220	4767-40
Dr. Kleiszner Gusztáv	3264-68	1460	4724-68
Krón Károly	4721-38		4721-38
Dr. Kubinyi Károly	2893-26	1780	4673-26
Ernszt József	3732-24	810	4542-24
Miroszavlyevics Koszta	2968-72	1520	4488-72
Gerich István	1361-38	3120	4481-38
Dr. Leitner Benő	2713-80	1474-60	4188-40
Faith Ferenc	2142-58	1920	4062-58
Dr. Adamovich István	3244-11	730	3974-11
Dr. Szentiványi Armin	2312-28	1636-20	3948-48
Grósz Miksa	756-—	3120	3876-—
Rainer Simon	2328-60	1535-20	3863-80
Krausz Ede	704-—	3120	3824-—
Königstädter Dusan	2951-24	818-10	3769-34
Fischer Sándor	2890-24	737-30	3627-54
Kohn Gyula József	1376-29	2141-20	3517-49
Krón Richárd	1530-66	1940	3470-66
Ernszt Bernát	1336-41	2120	3456-41
Georgievics János	2598-60	850-50	3449-10
Fürst J. János	3446-32		3446-32
Balog Dezső	1799-26	1474-60	3273-86
Mayer Imre	3245-44		3245-44
Fáth Ferenc	3240-28		3240-28
Plavics Gábor	1736-86	1460	3196-86
Dungyerszki György	1628-34	1520	3148-34
Vig Vilmos	592-76	2320	2912-76
Katona Gyula	592-76	2320	2912-76
Brunner Ede	2002-77	890	2892-77
Klein Lipót	248-70	2545-20	2793-90

A névsorban a következő új nevek foglaltatnak: Jerkovics János, Bachrach Lajos, Teubner János, Dungyerszki Jakab, Gerich István, Faith Ferenc, Grósz Miksa, Krausz Ede, Kohn Gyula József, Ernszt Bernát, Fáth Ferenc, Dungyerszki György, Vig Vilmos, Katona Gyula és Klein Lipót.

A régi tagok közül a következők jogosultsága szűnt meg: Adamovich Sándor, dr. Ámon Pál, Balassa Henrik, dr. Csirics A. Milán, Dietzgen Imre, Jankovics Dusan, dr. Kondorossy Demeter, dr. Markovics Sándor, Mijatovics

Milos, Nikolics István, dr. Rózsá Miksa, Schaffer Samu, Schubert Rezső és Stefanovics Lyubomir.

Adójuk kétszeres beszámítása alapján a következő virilisták foglalnak helyet Ujvidék 1916. évi parlamentjében: Dr. Kassovitz Armin, dr. Szlezák Lajos, dr. Gavanszky Tivadar, Dietzgen Gábor, Szlávi János, dr. Kleiszner Gusztáv, dr. Kubinyi Károly, dr. Leitner Benő, dr. Adamovich István, dr. Szentiványi Armin, Balog Dezső, Krón Richárd, Fáth Ferenc és Plavics Gábor.

Az ülés 5 óraker ért véget.

Miért nincs kocsí a pályaudvarnál?

Általános rokonszenvet keltett az *Ujvidéki Hírlap* legutóbbi számában közölt felszólalásunk, amelyben erélyes intézkedéseket kértünk a rendőrségtől a vasúti állomásnál, különösen az éjjeli órákban uralkodó miserabilis állapotok megszüntetésére. A közönség régóta felhangzó s megtorlatlan panaszait tettük szóvá, mert a bérkocsisok passziózsai és követelődzései mellett a megokolatlan és rendkívül kellemetlen bérkocsihányt kellett elszenvednie a közönségnek, ami a hirtelen beállott és az éjjeli órákban kemény hidegségben tomboló időjárás miatt egyre több sullyal nehezedett különösen az utazó közönségre.

A bérkocsihányról *Payerle* Nándor főkapitány a következőleg nyilatkozott az *Ujvidéki Hírlap* munkatársa előtt:

—Ujvidéken a bérkocsik száma hatvanöt. Békeidőkben ennyi bonyolította le az ujvidéki bérkocsiforgalmat, ami a háború alatt — tekintve, az óriási idegentoralmat és azt a körülményt, hogy a katonai kórházak egy része a város külterületein van — tetemesen megnövekedett. Ezzel szemben bevonulások következtében öt bérkocsis beszűntette forgalmát, *Kassowitz* Zsigmond meg eladta üzetét 15 bérkocsijával együtt, maradt tehát 45 bérkocsi. Ebből éjjeli posztja van 10 bérkocsinak.

—Ha ezek mind nem mennek ki az éjjeli standra, arról a rendőrség közegeinek csekély létszáma miatt nem tehet. Az a baj, hogy éjjel túlságosan sokan érkeznek a pályaudvarra és az ott levő kocsikat egy pár perc alatt elfoglalják. A rendőrség ezen nem segíthet, mert azt is tekintetbe kell venni, hogy ugyszólván az egész személyforgalmat az este érkező gyorsvonat bonyolítja le és hogy a kevés kocsis miatt éjjel is, nappal is ugyanaz a bérkocsis nem teljesíthet szolgálatot.

—A kérdés sikeres megoldásán fáradozom ez időszert. Azt hiszem, hogy a bérkocsihány a pályaudvaron meg fog szűnni, mielőtt a vonatok pontosan fognak berobogni. Mert azt rossz néven sem lehet venni, ha a bérkocsis az egész nap agyonhajszolt lovat nem tartja künn a a gyilkos időben éjjel, hogy — sokszor órák multán — egy fuvart végezhesen. A bajon legkönnyebben úgy lehetne segíteni, ha a vasutról megtelefonálnák a vonatnak Ókéről vagy Kiszácsról való elindulást: ez esetben gondoskodhatnánk, hogy kellő számú

bérkocsi álljon az érkező közönség rendelkezésére.

A főkapitány szavai érdekesen világítják meg a kérdés nehézségeit, a melyeket megszüntetni most már nem is lesz oly nehéz. A közönség joggal várhatja, hogy a bérkocsisok, a kik kiváltságos ipart fűznek, némi kötelességeket is teljesítsenek . . .

A Hadsegélyző Bizottság gyűjtései.

A hadijótékonyaság szolgálatában álló ujvidéki Hadsegélyző Bizottság, a mely *Matkovits* Béla főispán lelkes vezetése mellett ritka kötelességtudással folytatja humánus és hazafias működését, már eddigel is szép eredményre tekinthet vissza: a mikor e sorokt írjuk, már *negyven ezer korona* gyűlt az oroszokdulta Kárpátokban felépítendő Ujvidékfalva céljaira össze. Az összeg igen tekintélyes, de a gyűjtés, a mely még javában folyik, minden bizonyonnyal még sokkal tekintélyesebb összeget fog eredményezni.

A legutóbbi napok alatt a következők vették ki részüket a hadijótékonyaságból:

Ujvidékfalvára adakoztak: Mitutinovics G. Lázár 25 K, Peikert Győző 20 K, Keiner Miksa 20 K, Monasevics Sz. Dusan 200 K, Református elemi iskolai növendékek 3 K 86 f., Áll. polg. leányiskola növendékei 146 K 86 f., Áll. polg. leányiskola tantestület 20 K, Nemessányi Adél 20 K, Markovics Sz. Dusan 50 K, Izs. elemi népiskola növendékei 75 K, Szalay Lajos 20 K, Tasnády Károlyné 20 K, Hönisch Ferenc 10 K, Iszákovics Tanászia 10 K, Hirschenhauser és Piliser 150 K, Szaranda Lázár 10 K, Sztefanovics Lyubomir és Vladimir 100 K, özv. Paquor Józsefné 50 K, Kovács János tanár 10 K, dr. Jankovics Pál 25 K, dr. Fenyő Győző 50 K, Dungyero és Raletics 100 K, Csirics Lázárné 10 K, Popov Anna 30 K, Ag. ev. egyházközség 50 K, Szalatyamin Lvubica 25 K, Csarnovics Pálné 20 K, Niedermayer Gyula 25 K, Lütze Rezső 50 K, Ujvidék rendőrkapitányának gyűjtése 90 K, és Steiner Gyula 50 korona.

A katonák téli ruházatára v következő adományok folytak be: Szalay Lajos 20 K, Hirschenhauser és Piliser 15 K, Losdorfer Robertné 10 K, özv. Paquor Józsefné 15 K, dr. Jankovics Pál 7 K 50 f., Obradovics Glisa 20 K, Miroszavlyevics Testv. 100 K, György Lajosné 25 K és Lütze Rezső 15 korona.

A katonák karácsonyára adományoztak: Keiner Miksa 10 K, Markovics Sz. Dusán 4 K, György Lajosné 20 korona.

Pamutot vásárolt: Hajós Miksa 14 K 37 f., dr. Jankovics Pál 7 K 35 f., Miskovics Barbara 90 fil., Silics Drága 7 K 95 f., Dietzgen Imréné 15 K 10 filér.

Pamut feldolgozására vállalkozott: Özv. Karner Jánosné, Miroszávyevics Julka, Gör. kel. felső leányiskola, Szrpska Györgyné. Vékes Ferencné, Török Erzsike és Puliszák Józsefné.

Gondoskodás a beteg katonákról.

A nagy és égő sebeket, amit a háború üt mindnyájunkon, a kormányzat minden módon és mindennemű eszközzel igyekszik enyhíteni. A rokkant és munkaképtelenné vált katonák intenzív és nagyszabású segélyezése, a hősök árváinak és hozzátartozóinak felkarolása, mind egy-egy kétségeltelen jele annak a jóakarotnak, amely a kormány részéről minden alkalommal megnyilvánul, amikor hadisegélyezésről van szó.

Most egy újabb humánus intézkedés árulja el a kormánynak a hősök iránt tanúsított szeretetét. A honvédelmi minisztérium nagyméretű intézményeket állít fel a belső betegségekben szenvedő katonák gyógyítása céljából s egyben gondoskodik a gyógyintézetekből kikerülő és munkaképességükben csökkenést szenvedő katonák ellátásáról is.

Tegnap e tárgyban nagyjelentőségű és érdekes átirat érkezett a városi tanácshoz. Az átirat magában foglalja azokat a rendelkezéseket, amelyek a harc téren megbetegedett katonák ellátására vonatkoznak. A honvédelmi miniszter rendelkezése szerint a belső bajok folytán megbetegedett katonákat, amennyiben azoknak harc képtelensége már előzőleg katonai orvosok által megállapítást nyert, gyógyintézetekben helyezendők el. A gyógyintézetekben kezelt beteg katonák családtagjai a családtagtartó gyógykezelésének időtartama alatt, rendszeren részesül a szokásos hadisegélyben.

Abban az esetben, ha a beteg katonák a gyógyintézetben kapott kezelés után sem nyeri vissza teljes munkaképességét, évi járadékra tarthat igényt, éppúgy, mint a csonka, vagy béna rokkant katonák. Az évi járadékot egy polgári és katonai személyekből megalkotott közös bizottság állapítja meg. A bizottságokban az illetékes katonai parancsnokságok képviselőin és katonai orvosokon kívül helyet foglalnak a közigazgatási hatóságok megbízottai és a közegészségügyi intézmények kiküldöttei is.

E humánus intézkedés ismét élénk tanúsága annak, hogy az állam nem hagyja el azokat, akik az ország megvédése érdekében egészségüket és testi épességüket kockáztatták.

Akik önmagukat lopják.

Ilyen furcsa istenteremtések is akadnak Magyarországon. Ugy látszik a háborús idők forgószélé vetette fel ezeket is, mint ahogyan a zivatar meg is tisztítja a levegőt ugyan, de egyuttal sok szemetet is felkavar. A nagy napok kislelkű emberkéi ezek, akik ijedős kapkodásból, fejvesztettségből, vagy tudatlanságból önmaguknak lettek tolvajjai, orgazdái és uszorisai. A fukar, zsugori pénzelrejtők ezek, akik ahelyett, hogy hasznos bevetésekre fordítanák, gyümölcsözöttnek főlősleges és megtakarított pénzüket, önmaguknak adják kölcsön, persze így aztán nem is kapnak rá egy fillér kamatot sem.

Felhalmozzák és eldugják a pénzt. Rajta ülnek és ki nem adják. Elvonják a forgalomból. Még pedig nemcsak az arany-pénzt, hanem az ezüstöt, nikkelt, bronzot és kisebb papírpénzt is. Országszerte temérdekten ízhetik most ezt a balgaságot, mert hovatovább érezhető lesz különösen az apróbfajta pénz hiánya, rengeteg kárára, időpocséklására és bosszúságára az ország lakosságának. Nincs váltópénz, nem lehet fizetni, nem lehet visszaadni, szaladgálni kell fűhöz-fához, míg adok-veszek dologban, vagy munkások és munkaadók közti viszonyban célunkat érjük. Sőt még katonáink is megérik az itthon pénzzel telt fazékokat és strimliszárakat őrző sárkányok döröseit, mert heti zsoldjukat nehezebben tudják kézhez kapni.

Még érthető volna, ha az ilyen rejtegetők azért lapátolták volna garmadába össze a mindenfajta penzeneműt, mert a háborús veszedelem miatt minden percben várhatnák a jelszót, hogy menekülni kell. De hát ma már az utolsó tanyai bojtárgyerek is tudja, hogy az ellenséget a maga földjén verjük, kergetjük, azok közül ugyan nem jön az országba egy lélek se másképp, csak fogolyként. Miért hát ez a káros szokás mely nem használ senkinek, mindenkinek árt?

Ugy kell lenni, hogy csak a tudatlanság, tapasztalatlanság, a célszerű pénzkezelésben járatlanság szüli ezeket az öntolvajokat, akik jelentős kamatokat vagy másnemű hasznot lopnak el saját maguktól azzal, hogy okatlanul hoit tőkét csinálnak a pénzükből.

Éppen azért nagyon helyénvaló hogy a kormány felkér minden értelmes tekintélyes polgárt: magyarazzák időnként mentül gyakrabban meg különösen a most elég dus jövedelemhez jutott mezőgazdasággal foglalkozó néposztálynak meg aztán a hadbavonult családtagjainak, hogy mennyire káros a pénznek rejtke helyeken való dugdosása. Legbiztosabb helye a pénznek a takarékpénztár, szövetkezetek, postatakarék. Onnét nem lopja el senki. Így, kamatozatlanul hevertetve azonban idegen tolvaj nélkül is maga a tulajdonos lopja meg önmagát.

HIREK

Az ujvidéki járás hadikölcsönjegyzése. A harmadik hadikölcsönjegyzés az ujvidéki járásban gyönyörű eredménnyel járt: összesen 3,268.800 koronát fektettek a harmadik magyar hadikölcsönbe az ujvidéki járáshoz tartozó 14 község lakóai. Legtöbbet — 930.550 koronát — Temerinben jegyezték, ezután Ófutak 497.350 koronával, majd Ókér 339.050 koronával, Tiszaisztvánfalva 309.600 koronával, Ujttutak 245.250 koronával, Petrócs 243.350 koronával, Kiszács 228.300 koronával, Újsóvő 186.750 koronával, Dunagálás 71.500 koronával, Piros 46.000 koronával, Urszentiván 40.450 koronával s Ósövő 32.250 koronával következik. A sort Begecs zárja be, a hol mindössze 17.300 koronát jegyezték. Az első hadikölcsönből 1,700.000 koronát, a másodikból 2,400.000 koronát vállaltak magukra az ujvidéki járás lakói. A nagyszerű eredmény elsősorban Baky Elek főszolgabíró kiváló érdeme, de külön dicséret illeti Evinger Kálmán tiszaisztvánfalvai, Hartmann Pál újsóvői, Vermes Vince temerini és Wodring Ágoston ókéri községi jegyzőket, a kik rendkívül sokat buzgólkodtak az elért szép siker érdekében.

Pótszemlések bevonulása. Profuma Béla polgármester a tegnapi napon tette közzé azt a bevonulási hirdetményt, amely szerint az 1892.—1894. valamint az 1878.—1890. években született és a most tartott szemléken alkalmasoknak talált népfelkölnek 1915. évi december hó 6-án kell bevonulni. A kiknek Ujvidékre kellett bevonulni azok közül a közös hadsereghez beosztottak Pécsre, a honvédségbe beosztottak pedig Szabadkára kötelesek bevonulni.

Megcsinálták a községi hentesüzemet. A közéletmezés terén az összes magyar városok között — Budapestet sem véve ki — Ujvidék vezet. Sehol annyi gondtal és körültekintéssel nem intézték ezt a háborúban végtelen fontos kérdést, mint városunkban. Most egy újabb nagyjelentőségű intézkedésről adhatunk hírt, mely, minden bizonnyal, a község legszélesebb rétegeiben nagy örömet fog kelteni: Profuma Béla polgármester megbizta Payerle Nándor rendőrőrkapitányt és dr. Tapavicza György árvaszéki elnökhelyetteset, hogy egy városi hentesüzemre vonatkozólag tegyenek előterjesztést. Payerle

Nándor és dr. Tapavicza György eleget tettek a megbízatásnak, s ennek eredményeképpen szerdán megindult a községi hentesüzem. Ma, csütörtökön kezdik meg az árusítást a hentesárunknak, a melyek ezental kedd és péntek kivételével mindennap lesznek kaphatók a két városi husszékben. Egyelőre csupán májas és véreshurkát, valamint disznósajtot készítenek s hoznak forgalomba.

A hajógyár ügye. Profuma Béla polgármester és Orbán Ignác műszaki tanácsos Budapestre utaztak, ahol az Ujvidéken létesítettni szándékoltt hajógyár ügyében a földmívelési és kereskedelmiügyi minisztériumokban tárgyalásokat fognak folytatni.

Uj szindikusi. A rom. kath. hitközség képviselőtestülete dr. Szlezák Lajos orsz. képviselő felügyelő elnöklete alatt vasárnap d. e. 11 órakor rövid ülést tartott. A képviselőtestület tudomásul vette Balla Árpád szindikusi lemondását és helyébe egyhangulag Kovács János ny. főgimnáziumi tanárt választotta.

Fekete Irén házassága. Fekete Irén, a tavali Füredi-szintársulat kiváló drámai hősnője, Radvány Mihály 33. gy. e. főhadnagygyal, a ki az idén néhány hónapig Ujvidéken volt állomáson, Miskolcra házasságra lépett.

Uj sértéshus árusítóhely. A városi husmérési üzem, a melynek nagyszerű szervezettsége és olcsó árai országszerte a legnagyobb szenzáció erejével hatottak, oly óriási forgalmat bonyolít le, hogy a nagy tolongás, mely a huskimérések előtt látható, nagyon természetes. A község kényelmét kielégítendő a városi tanács új husárusítási helyet keresett és talált: ezental minden szerdán és szombaton délután Varga Béni Thökölyi Imre utcai mészárszékében hatóságai sértéshus kerül kimerés alá, a városi tanács által megállapított hatóságai husarak mellett.

Egészségügyi jelentés a nov. 15.—21-ig terjedő hétről. Bejelentettek e héten 2 diftériát, 2 kanyarót és 2 tifusz esetet. Nyakszírtmervedésnek 4 újabb esete volt, 2 katonák, 1 cigány és egy városi gyermek megbetegedett meg. A mult heti koleragyanus katonai munkás esete negatívnak bizonyult, de azért e héten is volt két koleragyanus nöbeteg a vágyantelep mellett levő egyik izolált házból.

Elvesztett 1000 korona. Tanaszkievics Milica borovói lakos szerdán reggel a nagypiacon 1000 koronát vesztett el. A becsületet megtaláló kérétek az öszkezet az ujvidéki rendőrségnek leadni, ahol illő jutalomban részesül.

Kenyérsempészet. A mult hónapban megjelent egyik miniszteri rendelet szigoruan tiltja búzának, rozsnek, lisztnek a törvényhatóság területéről való kivitelét. **Rosenstock** Erzsébet e tiltó rendelkezés dacára 210 kilogramm Ujvidéken sültött kenyert akart Zimonyba szállítani, de rajta vezett a vasuti állomáson inspekción teljesítő rendőrszem észrevette **Rosenstock** Erzsébet szándékát és lefoglalta az egész kenyér mennyiségét. A rendőség **Rosenstock** Erzsébet ellen megindította a kihágási eljárást.

Hadinyomorékok kiténtetése. A m. kir. honvédelmi miniszter rendeletere szerint a mőgöttes országrészekben előreláthatólag nagy számban lesznek oly hadirokknak és hadinyomorékok, a kik a legkülönbözőbb viszonyokból kifolyólag mindez ideig semmi nemű kiténtetésben nem részesültek.

Joggal feltehető, hogy ezen egyének közül a legtöbbben kötelességüket hűségesen és odaadoan teljesítették és hogy kötelességük teljesítése közben váltak hadisérültekké. A hadsereg főparancsnokságnak szándékában áll, ezeknek az egyéneknek legfelsőbb kiténtetésben való részesítését, abban az esetben, ha odaadó kötelesség teljesítésük beigazolást nyer, utólagi megfontolás tárgyává tenni.

Felhivataknak emélfogva mindazon egyének, kiknek egy vagy több végtagja hiányzik, kik egy vagy mindkét szemükre megvakultak, vagy akik más állandó és súlyos sérülést szenvedtek és eddig még legfelsőbb kiténtetésben nem részesültek, hogy haladéktalanul jelentkezzenek a városi tanács katonaiügyi osztályánál (Kossuth Lajos utca 43. sz.).

Ami mindenkit érdekel.

A háboru folytán igényelhető adókedvezmények.

A világháboru az adózó közönség kereseti viszonyait is mélyen érinti s amint bizonyára gondja lesz a kormányknak arra, hogy a háboru folytán előállott jövedelememelésnek annak idején megfelelő adó alá vonassék, éppen ugy gondoskodnia kellett arról is, hogy a jövedelem-csökkenés arányában már jogerősen megállapított adó arányosan leszállíttassék. Ez utóbbiról rendelkezik az 1915. évi XIV. t.-c.

Bár a pénzügyminisztérium ennek a törvénynek rendelkezéseiről a városi adóhivatalok, illetve községi előjáróságok utján az adózó közönséget már tájékoztatta, szükségesnek véljük, hogy ennek, az adózó közönség érdekeit mélyen érintő törvénynek némely rendelkezéseit fölleve-nítsük s ezekre a közönség figyelmét külön is fölhívjuk.

A házadóra vonatkozólag elrendeli a törvény, hogyha a ház

tényleges birtokosa, bérelőjének (lakójának) a házbért egészben vagy részben végérvényesen elengedte, — az 1914. évi július 28-án bekövetkezett hadi állapot tartama alatt, a házberadó aránylagos törlesztést bármikor kérheti.

Az adótörlesztésre irányuló kérvényhez a városi adóhivatalnál (községi előjáróságnál) díjtalanul beszerezhető nyomtatvány min-tának megfelelő nyilatkozatot kell csatolni. Ezt a nyilatkozatot a ház tényleges birtokosa írja alá, — a városi adóhivatal (községi előjáróság) pedig igazolási záradékkal látja el. Ugy a kérvény, mint a nyilatkozat béglyementes.

Amennyiben a nyilatkozat kiállítója vagy enuek jogutódja az eléngedett házbért utólag még is követelné — jövedéki kihágást követ el s a megrovíditott adó nyolcszoros összegéig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A házadóról szóló 1909. VI. t.-c. 11. §-a szerint általános házberadó alá tartozó helyeken (Ujvidék) a ki nem bérelt és ezek közt az ingyen átengedett épületek, épületrészek is házberadó alá esnek; ha azonban a ház tényleges birtokosa az épületet, avagy annak egyes részeit hadi- vagy hadsegélyezési célokra, akár hatóságoknak, akár egyetnek, vagy más személynek teljesen ingyen átengedi és ezt hitelesen igazolja, — az épület vagy annak része üresen állónak tekintetik és ez alapon az évi adó aránylagos törése kérelmezhető. Ha azonban az ingyen átengedett épület vagy épületrész ismét saját használatba vétetik át, ezt 15 nap alatt a pénzügyigazgatóságnál be kell jelenteni.

A házadóról szóló 1909. VI. t.-c. 59. §-ának első bekezdése szerint a kivetett házadóra a megállapított adókötelezés jövedelem évközi emelkedése vagy apadása nincs befolyással. Általános házberadó alá eső városokban (Ujvidék) tehát az évközi házbér emelkedése, vagy csökkenése az évi házadó összegén nem változtat; a hadiállapot tartama alatt azonban előfordulhat az ay esei, hogy egyes házberadóval terhelt épületeket, vagy épületrészeket a tényleges birtokos hatósági intézkedés alapján köteles hadicélokra olyan ellenszolgáltatás mellett átengedni, amely ellenszolgáltatás kisebb az évi adóalapnál (házbér, vagy a háztulajdonos által használt vagy ingyen átengedett lakrészt értéke). Ilyen esetben az évi házadó évközben is helyesbitendő, ha azt a ház tényleges birtokosa béglyeozolja. Mindezen esetekben a kérvény a pénzügyigazgatóságnál vagy pedig a városi adóhivatalnál (községi előjáróságnál) nyújtandó be.

A kereset adóra nézve a törvény akként rendelkezik, hogy ha a kereset adó I. vagy III. osztálya alá tartozó adózó (iparos, kereskedő, ügyvéd, orvos stb.) a hadiállapot tartama alatt (tehát 1914. évi július 23-tól kezdve a háboru befejeztéig), anélkül, hogy iparigazolványáról lemondott volna, vagy cégét töröltette volna, üzletét, illetve foglalkozását megszüntette s azt nevében és megbízásából senki nem folytatja, — jogosítva van a pénzügyigazgató-

ságnál kérni, hogy az üzlete, illetve foglalkozása után kivetett adó a megszűnés napjától kezdve töröltessék. Az üzlet vagy foglalkozás megszűnése hatósági bizonyítványal igazolandó.

Ha az adózó fél hitelt érdemlő módon igazolja, hogy III. oszt. kereset adójának az 1914—1916. évekre jogerősen megállapított alapja (évi hozzávetőleges kereseti nyeresemény) az adózónak katonat szolgálatát, vagy a háboru állapot folytán előidézett rendkívüli körülmények következtében legalább ötven százalékkal csökkent, megállapított kereset adó, a kereset csökkenés beálltának időpontjától kezdve mérsékelhető.

Az ilyen adómérséklésre vonatkozó kérelmeket az érdekeltek legkésőbb 1916. január 31-éig tartoznak a m. kir. pénzügyigazgatóságnál vagy a városi adóhivatalnál (községi előjáróságnál) benyújtani s ezek illetékes tárgyalás céljából az egyenesadó főlészólamási bizottsághoz tételnek át.

Felelős szerkesztő és kiadó:

dr. Königstättler Ottó.

1575. szám.

kih. 1915.

Kolarszki Mladen ujvidéki lakos ellen folyamatba tett kihágási ügyben alulírott rendőrfőkapitány-ság meghozta és kihirdette a következő

I t é l e t e t:

Kolarszki Mladen 53 éves ujvidéki lakos az 1895. évi XLVI. t.-c. 3 §-ába ütköző kihágásban vétkesnek mondatik ki s ezért a hivatkozott törvény u. e. s a kbtk. 21 §-a alapján a jelen jogerőre emelkedésétől számítandó 15 nap alatt végrehajtás terhével fizetendő, az 1901. évi XX. t.-c. 23 §-ában célokra fordítandó 25 meg 25-50 korona pénzbüntetéssel büntetetik, mely pénzbüntetés behajthatlansága esetén négy napi saját költségén kitöltendő elzárásra változtatattik át. Köteles továbbá ugyancsak fenti idő és jog következmények terhével eljárási költség címén 8 koronát a városi vegyvizsgáló állomás részére megfizetni. Mely ítélet a hivatk. törv. 7 §-a alapján a fél költségén az „Ujvidéki Hirlap“-ban és dobszó által kihirdetendő.

I n d o k o k:

Vegyvizsgálat eredménye szerint terhelt ismételen vizezett tejet árusított.

Ujvidék szab. kir. város rendőrfőkapitányi hivatala. 1915. évi október hó 16-án. *Payerle* Nándor s. k. főkapitány. Dr. *Kovács* eszevics Zsárkó s. k. rkaptány.

1698. sz.

kih. 1915.

Özv. Zsikits Demeterné ujvidéki lakos ellen folyamatba tett kihágási ügyben alulírott rendőrfőkapitány-ság meghozta és kihirdette a következő

I t é l e t e t:

Özv. Zsikits Demeterné 35 é. ujvidéki lakos az 1895. évi XLVI. t.

c. 3. §-ában ütköző kihágásban vétkesnek mondatik ki s ezért a hivatkozott törvény u. e. s a kbtk. 21. §-a alapján a jelen határozat jogerőre emelkedésétől számítandó 15 nap alatt végrehajtás terhével fizetendő, az 1901. évi XX. t.-c. 23. §-ában meghatározott célokra fordítandó 25 meg 25 az 50 korona pénzbüntetéssel büntetetik, mely pénzbüntetés behajthatlanság esetén négy napi saját költségén kitöltendő elzárásra változtatik át. Köteles továbbá ugyancsak fenti idő és jog következmények terhével eljárási költség címén 8 koronát a városi vegyvizsgálat állomás részére megfizetni. Mely ítélet a hivatk. törv. 7. §-a alapján a fél költségén az „Ujvidéki Hirlap“-ban és dobszó által kihirdetendő.

I n d o k o k:

Vegyvizsgálat eredménye szerint terhelt ismételen vizezett tejet árusított.

Ujvidék szab. kir. város, rendőrfőkapitányi hivatala. 1915. évi nov. hó 1-én. *Payerle* Nándor s. k. főkapitány, dr. *Kovács* eszevics Zsárkó s. k. rkaptány.

ad. 6262 sz.

kap. 1915.

Hirdetmény.

A temesvári m. kir. posta és távirada igazgatóságnak 61319/sz. alatti kelt rendelete alapján közhírré teszem, hogy az ujvidéki postahivatal a nagymérvű magán csomagtorlóadás megszüntetése céljából a hivatalos, a katonai felszerelést tartalmazó, továbbá az ércpénzt, élelmiszert élesztőt és papírpénzt tartalmazó csomagok kivételével — egyegy felfőt naponként legfeljebb csak 20 drb. csomagot vehet fel.

Ujvidék, szab. kir. város főkap. hiv. november hó 21-én.

Payerle
főkapitány.

Szép
melékjövdelemre
tehet szert sorsjegyek áru-
sításával.

Elárusítók ugy helyben,
mint a környéken magas
jutalék mellett kerestetnek

Katona Gyula,
Ujvidék
Kossuth Lajos-u. 46-48.
(Menrath palota.)